

Gedragprotocol OBS-PLUSPUNT

Versie 1: september 2019

Gedragprotocol Pluspunt

Inleiding

Uitgangspunt van Pluspunt is dat elk kind, ouder, medewerker het fijn vindt op school, zich veilig voelt en zichzelf kan zijn. Daarom is het belangrijk is dat er een positief sociaal klimaat heerst op school en in de groep waarin de kinderen verblijven.

Sfeer op school en in de groep heeft alles te maken met de manier waarop we met elkaar omgaan.

Dat gebeurt in een omgeving waar kinderen, ouders en medewerkers weten wat er van hen verwacht wordt en wat ze van de ander mogen verwachten. In een omgeving waarin iedereen zichzelf kan zijn, zonder belemmerd te worden of anderen te belemmeren, zal een ieder goed kunnen functioneren. Het omgaan met waarden en normen, het ontwikkelen van en onderhouden van *gewenst sociaal gedrag vormt hierbij de basis*. Daarbij moeten we ons realiseren dat gedrag altijd nauw verbonden is met de reactie van de [school] omgeving. En daarnaast, ook gewenst gedrag kan en moet geoefend en geleerd worden.

Met dit protocol in de hand werken wij aan gewenst gedrag. Het protocol biedt houvast en geeft richtlijnen bij het *voorkomen* en oplossen van ongewenst en grensoverschrijdend gedrag.

Het protocol is een lijn door de school waarnaar gehandeld wordt.

Kinderen, ouders en medewerkers die te maken krijgen met ongewenst gedrag moeten zich gehoord gaan voelen en tegelijkertijd moet grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar zijn. Er moet een sfeer van vertrouwen en veiligheid zijn voor een ieder binnen de school.

Visie en Missie

Pluspunt wil een school zijn waarin kinderen in een veilige, warme, open omgeving leren elkaar en zichzelf te accepteren en respecteren om samen te leren, te spelen en te werken.

Op onze school hebben wij aandacht voor de individuele mogelijkheden van iedere leerling. Het onderwijs is erop gericht optimale ontwikkelingskansen te bieden. Wij richten ons onderwijs op de kernvakken taal/lezen, rekenen en wereldoriëntatie (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur).

Absolute voorwaarde hierbij is een vertrouwde en veilige werksfeer voor alle kinderen. Met andere woorden: een goed pedagogisch klimaat is van het grootste belang.

Een positieve benadering moet voor een ieder op Pluspunt uitgangspunt zijn. Wij streven dan ook het volgende na:

- wij praten op respectvolle wijze met elkaar en gaan respectvol met elkaar om
- wij houden rekening met elkaar
- wij zijn verantwoordelijk voor elkaar en het materiaal

Dit hebben wij vertaald naar 10 sterke punten:

1. Pluspunt is een openbare basisschool waar alle kinderen welkom zijn.
2. Pluspunt biedt gestructureerd onderwijs van hoge kwaliteit en streeft naar optimale resultaten (eruit halen wat erin zit).
3. Pluspunt laat kinderen zelfstandig en samen met andere kinderen werken aan uitdagende leerstof.
4. Pluspunt heeft een gevarieerd aanbod met extra ondersteuning voor leerlingen die dit nodig hebben en verrijkingsgroepen voor kinderen die meer aankunnen.
5. Pluspunt geeft kinderen met een lichamelijke beperking de mogelijkheid om regulier onderwijs te volgen.
6. Pluspunt werkt structureel met de Kanjertraining aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden en besteedt veel aandacht aan normen en waarden.
7. Pluspunt is een veilige, overzichtelijke en sfeervolle school en is actief betrokken bij (veranderingen in) de samenleving zodat leerlingen kunnen opgroeien tot Wereldburgers.
8. Pluspunt vindt regelmatig en goed contact met ouders over de vorderingen en het welbevinden van de kinderen erg belangrijk (betrokkenheid).
9. Pluspunt heeft een uitgebreide leerlingenzorg en werkt nauw samen met verschillende organisaties.
10. Pluspunt leert kinderen verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf en voor hun omgeving, zodat zij goed voorbereid en zelfverzekerd naar het voortgezet onderwijs gaan.

In kindertaal:

1. Fijn dat je er bent!
2. Pluspunt biedt kansen.
3. Wij leren van elkaar.
4. Het onderwijs past bij mij.
5. Iedereen hoort erbij.
6. Ik ben een kanjer.
7. Ouders kennen de school.
8. Hier voel ik me thuis.
9. Samen komen we verder.
10. De toekomst is aan ons.

Werken aan sociale competentie.

Op Pluspunt werken wij constant en consequent aan een veilig positief sociaal klimaat. Het is daarom van belang dat wij aan een aantal basisbehoeften voldoen. Ieder mens, elk kind heeft behoefte aan:

relatie: voelen dat anderen met hem willen omgaan;

autonomie: zijn leven inrichten zoals hij dat zelf wil, zelf beslissingen nemen, zichzelf kunnen zijn;

competentie: ontwikkelen om grip te krijgen op de wereld om hem heen.

Dagelijks wordt gewerkt aan de hand van deze basisbehoeften, in de klas, tijdens de les, in de pauze tijdens sport en spel, enz.

Wij maken gebruik van “De Kanjertraining”. Dit is een methode om sociale vaardigheden aan te leren, maar ook een leerlingvolgsysteem. Twee keer per jaar vullen de leerkrachten per kind een vragenlijst in over het welzijn van de leerlingen. Vanaf groep 5 vullen ook de kinderen een vragenlijst in. Op die manier volgen wij het welbevinden van onze kinderen.

Waar nodig wordt specifiek individueel ingezet op gedrag door middel van een handelingsplan. Het plan wordt door de leerkracht in samenspraak met de leerling opgesteld, eventueel in samenwerking met de intern begeleider of een gedragsspecialist. Het handelingsplan zal bij de start en na afloop met de ouders besproken worden.

Regels en afspraken

De school kent gedragsregels, schoolafspraken en groepsafspraken, die de omgangsvormen moeten verduidelijken. De regels staan in de schoolgids en elke klas heeft groepsafspraken.

De groepsafspraken zijn voor alle kinderen van die groep duidelijk. Deze groepsafspraken worden bij de start van het schooljaar met de kinderen samen gemaakt.

Leerkrachten

Alle leerkrachten op Pluspunt hebben het certificaat Kanjertraining behaald. Nieuwe leerkrachten worden zo snel mogelijk hierin geschoold door de Kanjerstichting. Herhaaldelijk heeft het team bijscholing op het gebied van gedrag (zoals studiedagen met Kees van Overveld) en overleg met gedragsspecialisten/ambulant begeleiders gedrag van PPO (Primair Passend Onderwijs) Rotterdam. Wij spreken op Pluspunt in Kanjertaal (zie bijlage 3).

Gedragsregels

De Kanjertraining gaat uit van de volgende 5 regels:

- Wij vertrouwen elkaar
- Wij helpen elkaar
- We lachen elkaar niet uit
- Je speelt niet de baas
- Je doet niet zielig

Ook de ouders spelen hierbij een belangrijke rol.

Leerling dossier

In het leerling dossier schrijven wij regelmatig wat ons opvalt aan het gedrag van het kind. Hier worden ook de interventies die wij plegen opgeschreven.

Rapporten

Op het rapport staat omschreven hoe het gedrag van de leerling ten opzichte van medeleerling, leerkracht en zichzelf is.

Groepsbespreking

Tweemaal per jaar wordt elke groep besproken met de intern begeleider. Tijdens dit gesprek wordt er ook aandacht besteed aan de sfeer in de groep en hebben wij oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.

Leerlingbespreking

Het kan voorkomen dat het lastig is een kind verder te helpen binnen zijn sociaal-emotionele ontwikkeling. Het is daarom prettig te spreken over wat er al gedaan is om het gedrag te verbeteren en wat er nog gedaan kan worden. Leerlingen kunnen door de leerkracht of IB hiervoor worden aangemeld bij het Schoolmaatschappelijk werk of het Multi Disciplinair Overleg. Uiteraard alleen met toestemming van de ouders.

Overdracht nieuw schooljaar

Bij het overdrachtsgesprek wordt elk kind kort besproken op sociale competentie. Daarnaast wordt overgedragen welke handelingsplannen gevolgd zijn en welke er vervolgd moeten worden.

Ouders

Zoals eerder omschreven kunnen wij als school niet *alleen* zorg dragen voor een veilige basisschool. Om dit doel te behalen moeten school en ouders actief samenwerken. Wederzijds vertrouwen in ouders en school draagt ertoe bij dat informatiestromen goed lopen en ongewenst gedrag eerder gesignaleerd wordt.

Om preventief ongewenst gedrag te signaleren, te bespreken en tegen te gaan worden de volgende acties ondernomen:

- Ouders op gesprek vragen
- Tijdens het luistergesprek informatie uitwisselen over gedrag aan de hand van de omschreven punten
- Tijdens informatiebijeenkomsten aandacht besteden aan gedrag
- Ouders kunnen thuis bekendheid geven aan de regels en afspraken van Pluspunt doordat zij in de schoolgids en op de website vermeld staan
- Ouders onderschrijven de gestelde regels.

Wij vragen ouders om bij problemen tussen kinderen op school een kind van een andere ouder niet zelf aan te spreken, maar dit te melden bij de leerkracht zodat hij/zij passende maatregelen kan treffen.

Fases bij ongewenst gedrag

Het doel van het ingrijpen bij incidenten is het ongewenst gedrag direct te stoppen en ernstige voorvallen en grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

In situaties waarin ongewenst gedrag voorkomt, wordt de volgend fasen gevolgd en in gang gezet door de leerkracht die het dit gedrag signaleert. Dit kan dus de eigen leerkracht, een andere leerkracht of medewerker binnen de school zijn. Op Pluspunt werken wij met een **pleinwachtrooster**, de eigen leerkracht is niet elke dag buiten op het plein aanwezig. Het team communiceert met elkaar welke aanpakken er bij de leerlingen gehanteerd worden bij ongewenst gedrag.

Voorbeelden van ongewenst gedrag zijn: herhaaldelijk niet reageren op correcties van de leerkracht/volwassene bij niet luisteren, een grote mond geven tegen de leerkracht/volwassene of agressief gedrag tegen medeleerlingen/leerkracht/volwassene.

Niveau 0

Gewenste dagelijkse interactie in school en de groep

De leerlingen weten wat van hen verwacht wordt, er gelden duidelijke positief gestelde regels in en buiten de klas. Op school, in de groep ontmoeten we elkaar, er is de gehele dag door veel interactie. De leerkracht zorgt voor een goed pedagogisch leefklimaat (aandacht voor de sociale omgang en groepsdynamiek), hanteert efficiënt klassenmanagement en geeft effectief les, waarbij aandacht is voor verschillen, zelfstandigheid, coöperatief leren en inbreng van de leerlingen. De leerkracht werkt

aan een goede *relatie* met de leerlingen, toont belangstelling, geeft veel positieve feedback, complimenteert en bemoedigt de leerlingen.

Niveau 1

De leerling vertoont *lastig* gedrag

Lastig gedrag is een lichte overtreding van een leerling die mogelijk de les verstoort, maar ook weer niet onmogelijk maakt. (Teitler, 2013)

Bijvoorbeeld: kleine conflictjes, luidruchtig zijn of onoplettendheid tijdens de les.

De leerkracht geeft de leerling sturing of een kleine interventie. Het uitgangspunt hierbij is dat steeds op een positieve manier wordt aangegeven welk gewenst gedrag er van de leerling verwacht wordt. Het gedrag verdwijnt hierna of zorgt verder niet voor problemen.

De interventies zijn beheerst, beslist, kort en duidelijk.

Het corrigeren van de leerling gebeurt zoveel mogelijk individueel en van dichtbij.

Niveau 2

De leerling vertoont *belangrijk* probleemgedrag

Belangrijk gedrag zijn ernstige overtredingen, grote orde verstoringen, waardoor de les geen doorgang kan vinden of de "veiligheid" in het geding komt. (Teitler, 2013)

Lastig gedrag kan ook *belangrijk* probleemgedrag worden als een leerling na herhaaldelijke correctie de les blijft verstoren. De vuistregel is vijfmaal *lastig* is *belangrijk* gedrag.

De leerkracht neemt pedagogische maatregelen om het gedrag van de leerling zodanig te corrigeren dat de leerling, binnen afzienbare tijd, weer kan deelnemen aan de groepsactiviteiten.

De pedagogische maatregel vindt plaats in de groep, in het groepslokaal.

Voorbeelden pedagogische maatregelen:

- De leerkracht biedt het kind een saaie vaste prikkelarme plek in de klas om na te kunnen denken (time-out: 6 jaar is 6 minuten.)
- Tafel apart in de klas, uit het groepje halen.
- Zinvol strafwerk in de klas (op papier laten zetten wat gewenst gedrag is, groep 5 t/m 8).

Daarna volgt er **altijd** een gesprekje met het kind. In dit gesprek wordt samen met het kind besproken wat het kind *nodig* heeft om het gewenste gedrag te bevorderen.

Tijdens een pedagogische maatregel hanteert de leerkracht de volgende vuistregels:

- Blijf rustig en beheerst (rustige gesprekston) ; een professionele opvoeder gebruikt een pedagogische maatregel bewust en met het oog op het doel;
- Corrigeert onmiddellijk na de overtreding;
- Vertel duidelijk waarom je corrigeert, welke afspraak er overtreden is;
- De leerkracht geeft het gewenste gedrag aan.

Let op: De leerkracht heeft aandacht voor het herstel van de relatie.

Er wordt gestreefd naar een gezonde balans tussen straffen en belonen.

Als richtlijn 3: 1 drie beloningen tegen één keer straf.

Wanneer de bovenstaande pedagogische maatregelen geen effect hebben is het noodzakelijk dat de leerkracht het belangrijkprobleem gedrag onderzoekt, zodat de leerkracht kan aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerling.

Wanneer de leerkracht hulp nodig heeft om het belangrijk probleemgedrag in kaart te brengen kan het vragenlijstje gedrag worden ingevuld (zie bijlage 2). Dit wordt samen met de ib-er besproken, zodat de ib-er de leerkracht kan ondersteunen en adviseren bij het handelen in de groep. Dit om te voorkomen dat het kind in een volgend niveau terecht komt.

Niveau 3

Herhaaldelijk belangrijk probleemgedrag

Wanneer de pedagogische maatregelen binnen niveau twee niet toereikend zijn en het gedrag niet is verbeterd moet er over gegaan worden, in samenspraak met de ib-er, tot het opstellen van een individueel hulplan gedrag. Wanneer mogelijk wordt de leerling hierbij betrokken. De ouders worden uitgenodigd om dit te bespreken en te ondertekenen. De leerkracht maakt vanaf nu notities in Parnassys van gesprekken en voorvallen omtrent het gedrag worden vastgelegd in een signaleringslijst.

In dit plan kunnen de volgende pedagogische maatregelen opgenomen worden:

- Werken met een beloningssysteem.
- Werken met een time- timer.
- Werken met pictogrammen.
- Werken met de 'beertjes methode'.
- Gedragscontract.
- Check in – check out.

Wanneer het gedrag wat in het individuele hulplan staat beschreven zich ook buiten de groep kan afspelen , is het van belang dat alle collega's hiervan op de hoogte zijn om eventueel aan te sluiten bij de afspraken die de leerkracht in de groep met de leerling hanteert.

Time-out plek

Indien deze pedagogische maatregelen uit niveau 2 en 3 niet het gewenst effect hebben, *wordt de leerling buiten* de groep naar een time-out leerkracht gebracht. De leerkrachten dienen onderling af te spreken wie van wie kinderen als time-out krijgt. De time-out kan voor een afgesproken korte tijd gelden. Als verwacht wordt dat de leerling zich fysiek of verbaal zal verzetten, dan worden afspraken gemaakt dat een andere collega de leerling zal brengen en halen na de afgesproken tijd. Deze time-out plek is **niet** op de gang, maar in een andere groep.

Vanaf groep 5 schrijft de leerling op wat er is, hoe het gedrag komt en wat de leerling hier zelf aan kan veranderen. Als een leerling zich fysiek of verbaal verzet tegen de time-out plek, mag de leerling de volgende dag niet in de eigen groep. De leerling gaat die dag met werk naar de time-out groep. Bij tweemaal een herhaling, werkt de leerling een week in de time-out groep.

Ouders

Ouders worden in deze fase zo spoedig mogelijk op school uitgenodigd om:

- het gedrag van hun kind te bespreken
- hen te wijzen op hun verantwoordelijkheid als opvoeders
- gezamenlijk te zoeken naar een pedagogische oplossing.

Bij deze gesprekken zijn de ouders, de groepsleerkracht, de IBer en de directeur aanwezig.

Het gesprek wordt voorbereid door de groepsleerkracht, de IBer en de directeur.

Het gesprek met de ouders wordt vastgelegd door de groepsleerkracht. Dit wordt door alle betrokken partijen ondertekend en in Parnassys opgenomen. Er worden vervolggesprekken gepland om het gedrag van het kind te blijven volgen en de ouders op de hoogte blijven. Deze gesprekken worden om de 2 tot 3 weken gepland met alle betrokkenen.

In elke situatie zal er gezocht worden naar een oplossing waarbij het welzijn van de leerling, groep en leerkracht centraal staat (bijvoorbeeld het kind laten ophalen door de ouders). Het is daarbij van belang dat zowel de ouders als de school zich hierin kunnen vinden. Als ouders echt niet mee willen werken aan een oplossing dan wordt de ouders dringend gevraagd een andere school te zoeken voor hun kind. Als de school van mening is dat een kind bedreigd wordt in zijn/haar ontwikkeling kan er melding gedaan worden bij Veilig Thuis.

Niveau 4

Structureel grensoverschrijdend gedrag

In het uiterste geval kan door de directie worden besloten tot schorsing van de leerling voor de rest van de dag of voor meerdere dagen. Dit gebeurt in overleg met het bovenschools management. De leerplichtambtenaar zal op de hoogte worden gebracht. De ouders ontvangen een brief waarin de maatregel wordt beschreven.

Na deze schorsing vindt er een gesprek plaats met het kind, de ouders en de directeur voordat de leerling teruggaat naar zijn/ haar eigen klas.

Wanneer er structureel sprake is van grensoverschrijdend gedrag kan besloten worden tot verwijdering van de leerling van de school. Daarbij gaat de directie na overleg met bovenschools management en bureau Leerplicht op zoek naar een andere school voor de leerling. Zodra die gevonden is, verwijderd de school de leerling volgens de regels die zijn opgesteld door het bevoegd gezag (protocol schorsen en verwijderen van stichting BOOR).

Grensoverschrijdend gedrag

In hoofdlijnen kan aangegeven worden waar de grenzen in gedrag liggen. Deze grenzen mogen niet overschreden worden. We maken daarbij onderscheid in zichtbaar gedrag naar de ander toe en de wijze van communicatie met de ander.

Wij accepteren geen:

- pesten, waaronder ook vormen van cyberpesten
- fysieke en/of verbale agressie en intimidatie
- seksueel getinte opmerkingen en/of gebaren
- belediging en discriminatie
- saboterend gedrag
- vernieling uit baldadigheid of opzettelijk
- drugs en alcohol
- wapenbezit
- diefstal
- vuurwerk
- overtreding Leerplichtwet

Dit houdt in dat taalgebruik in de vorm van schelden, vloeken, kwetsen en vernederen ook niet wordt geaccepteerd. Aangezien menselijke communicatie heel verfijnd is, laten we middels lichaamstaal respect voor de ander blijken. Storend, brutaal en manipulerend gedrag accepteren wij niet op school. Daar hoort ook gedrag bij dat erop gericht is om een ander te kwetsen of te negeren/ buiten te sluiten.

Bijlage I

Ruzie protocol

- Zeg de ander dat je het niet leuk vindt en dat je wilt dat het ophoudt: STOP!
- Vraag waarom hij/zij dit doet
- Los samen het probleem pratend op
- Lukt het niet samen, haal er dan een leerkracht bij
- Blijf een tijdje uit elkaars buurt
- Elkaar pijn doen is niet toegestaan
- Samen spelen is prettig
- Een grap is pas een grap als je het allebei leuk vindt, anders heet het: 'Pesten'.
- Zie ook 'Pestprotocol OBS Pluspunt'.

LEERLING BESPREEKFORMULIER GEDRAG

Ingevuld door:
Datum bespreking:

Naam leerling:
Groep:

Resultaten vorige acties:

Eventuele nieuwe hulpvraag:

Gedrag:

***wat doet het kind niet/ of wat doet het kind juist wel. Welk gedrag vertoont het kind?**

***vertoont het kind bij alle vakken/ leerkrachten/ activiteiten hetzelfde gedrag**

***zo nee, omschrijf dan bij welke vakken/ activiteiten/ leerkrachten het kind wel het gedrag vertoont, dat van hem gevraagd wordt.**

***wat is hiervan de oorzaak?**

***heb je een oudergesprek gehad?**

***herkennen ouders dit gedrag? Zo ja, hoe reageren zij thuis op het gedrag ? Werkt dat?**

***zo niet? Hebben ouders een verklaring waarom het kind dit gedrag in de klas vertoont?**

***wat heb jij tot nu toe gedaan om het gedrag te verbeteren? Hoe lang ben je daar mee bezig?**

***wat werkt wel/ niet?**

***wat is daar de reden van?**

***wat verwacht je van mij? Waar heb je hulp bij nodig?**

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag.

1. Benoem het gedrag waar je last van hebt “Ik zie dat...”, “ik hoor dat....” En wat het met je/de klas doet (gevoel) “ik merk dat het ...”, “ik heb last van...”, “ik vind het storend dat...”

2. “Is het je bedoeling om... (wat doet het met je)?” of “wil je daarmee stoppen? (gewenst gedrag benoemen)”

Nee -> “fijn dat dacht ik al, stop er dan maar mee” “hoe ga je het de volgende keer anders doen?” “Blijf je hiermee doorgaan?” “wat spreken we af?”

Ja-> “Meen je dat?” VERBAZING TONEN Bij **Ja:3**. Leiderstaal - “Kijk me aan”, Ik wil dat je nu...”, “Stoppen nu”, “Hier geven ...(materiaal)” - “Je hebt nu de keus.... Je luistert naar mij Consequentie Bij consequentie, ook daadwerkelijk uitvoeren - Dicht bij je laten zitten - “Ik spreek je straks.. (na schooltijd/pauze)” - Afkoelplek - Uit de klas (eventueel hulp van collega/directie) - Ouders bellen

4. In beide keuzes een kind-gesprek voeren. (Buiten lestijd, kind eerst laten afkoelen) Vraag nogmaals naar BEDOELING - “Is het jouw bedoeling om hiermee door te gaan?” - “Wil jij echt dat ik jou zie als....?”
Onmacht Onwil **Nee**, ik wil stoppen: - Afspraken/plan maken - Ouders bellen voor een gesprek - Eventueel goedmaken/herstellen **Ja**, ik wil doorgaan: - kind uit de klas - Ouders informeren

A 3x grensoverschrijdend gedrag, dan 15 min time out naar collega.

B Gebeurt het dan nog 3x, vermeld het in Parnassys.

C Gebeurt het nog eens in bv. drie dagen, alles noteren in Parnassys. Maak in overleg met de IB-er een signaleringslijst aan. Nodig de ouders uit voor een informerend gesprek om uit te leggen wat er gebeurt. En direct ter plekke een nieuwe afspraak maken voor een gesprek over 3 weken. Ook dit komt in Parnassys.

Gesprek met ouders: **Keuren ouders het gedrag af? Ja** Hulp aanbieden Passende plek indien nodig Maak samen een plan - 2 klassen hoger/lager **Ja, maar** School: stelling nemen ‘geen excuus voor wangedrag’ Wilt u dat uw kind...? **Nee** Grenzen school aangeven (Smileyposter) Schorsen Is dit de juiste school voor u? Kind voorlopig uit de klas, bedenktijd ouders- Puppytraining Gedrag verandert niet? Vervangende school

D Verandert het gedrag niet, vraag de IB-er bij het oudergesprek. Om de drie weken komen de ouders op school voor een informerend gesprek over hoe het gedrag van hun kind verloopt. Overleg met de IB-er welke hulp van buitenaf ingezet kan worden. Noteer elke stap in Parnassys. Maart 2019

